

Chapter 1 – Greek Lanuage and Textual Criticism

Practice Exercises

In the first five sentences, label the grammatical or orthographic (spelling) shift in Koine Greek represented by the underlined word(s) in each sentence.

1. καὶ βλέπουσιν ἐκ τῶν λαῶν καὶ φυλῶν καὶ γλωσσῶν καὶ ἔθνῶν τὸ πτῶμα αὐτῶν ἡμέρας τρεῖς καὶ ἥμισυ καὶ τὰ πτώματα αὐτῶν οὐκ ἀφίουσιν τεθῆναι εἰς μνῆμα (Rev 11:9).
2. οἱ δὲ εἶπαν αὐτῷ, ἐν Βηθλέεμ τῆς Ἰουδαίας· οὕτως γάρ γέγραπται διὰ τοῦ προφήτου (Matt 2:5).
3. ίδοὺ καὶ τὰ πλοῖα τηλικαῦτα ὅντα καὶ ὑπὸ ἀνέμων σκληρῶν ἐλαυνόμενα, μετάγεται ὑπὸ ἐλαχίστου πηδαλίου ὅπου ἡ ὁρμὴ τοῦ εὐθύνοντος βούλεται (Jas 3:4).
4. τοῦ δὲ Ἰησοῦ γεννηθέντος ἐν Βηθλέεμ τῆς Ἰουδαίας ἐν ἡμέραις Ἡρώδου τοῦ βασιλέως, ίδοὺ μάγοι ἀπὸ ἀνατολῶν παρεγένοντο εἰς Ἱεροσόλυμα (Matt 2:1).
5. ὡς καὶ ἐν τῷ Ὁσηὲ λέγει, Καλέσω τὸν οὐ λαόν μου λαόν μου καὶ τὴν οὐκ ἡγαπημένην ἡγαπημένην. (Rom 9:25).

In each of the following five examples, (1) translate the passage both as it stands in the body of the NA²⁸/UBS⁵ and with the selected textual variant in parentheses. (2) In one brief sentence, note the difference in meaning that the variant makes. (3) Record which manuscripts support the variant reading provided in parentheses. (4) Why do you think the editors of your GNT favored the reading that they did? If you have the UBS edition, what letter ranking did the editorial committee assign to their choice? If you have access to Metzger's *Textual Commentary on the Greek New Testament*, check his explanation.

6. Παῦλος ἀπόστολος Χριστοῦ Ἰησοῦ διὰ θελήματος θεοῦ τοῖς ἀγίοις τοῖς οὖσιν [ἐν Ἐφέσῳ] (variant: *omit bracketed words*) καὶ πιστοῖς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ (Eph 1:1).
7. καὶ ταῦτα γράφομεν ἥμεῖς (ὑμῖν), ἵνα ἡ χαρὰ ἥμῶν (ὑμῶν) ἦ πεπληρωμένη (1 Jn 1:4).
8. αὐτὸς δὲ ὁ κύριος τῆς εἰρήνης δῷη ὑμῖν τὴν εἰρήνην διὰ παντὸς ἐν παντὶ τρόπῳ (τόπῳ) (2 Thess 3:16).
9. δικαιωθέντες οὖν ἐκ πίστεως εἰρήνην ἔχομεν (ἔχωμεν) πρὸς τὸν θεὸν διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ (Rom 5:1).
10. ίδοὺ βάλλω αὐτὴν εἰς κλίνην (φυλακήν) καὶ τοὺς μοιχεύοντας μετ' αὐτῆς εἰς θλῖψιν μεγάλην, ἐὰν μὴ μετανοήσωσιν ἐκ τῶν ἔργων αὐτῆς (Rev 2:22).

Chapter 2 – Nominative, Vocative and Accusative Cases

Practice Exercises

In each of the following examples, (1) identify the case of each underlined noun and (2) determine the specific use of the noun based on its case.

1. Παῦλος ἀπόστολος Χριστοῦ Ἰησοῦ διὰ θελήματος θεοῦ καὶ Τιμόθεος ὁ ἀδελφὸς (2 Cor 1:1).

2. ἄνθρωπε, τίς με κατέστησεν κριτὴν ἢ μεριστὴν ἐφ' ὑμᾶς; (Luke 12:14)

3. Ἰησοῦς οὗν ἴδων τὴν μητέρα καὶ τὸν μαθητὴν παρεστῶτα ὃν ἡγάπα, λέγει τῇ μητρὶ· γύναι, ἵδε ὁ υἱός σου (John 19:26).

4. μὴ πολλοὶ διδάσκαλοι γίνεσθε, ἀδελφοί μου, εἰδότες ὅτι μεῖζον κρίμα λημψόμεθα (Jas 3:1).

5. οὐκ ἔσχηκα ἄνεσιν τῷ πνεύματί μου τῷ μὴ εὑρεῖν με Τίτον τὸν ἀδελφόν μου (2 Cor 2:13).

6. δωρεὰν ἐλάβετε, δωρεὰν δότε (Matt 10:8).

7. Συμεὼν Πέτρος δοῦλος καὶ ἀπόστολος Ιησοῦ Χριστοῦ (2 Pet 1:1).

8. ἐνορκίζω ὑμᾶς τὸν κύριον ἀναγνωσθῆναι τὴν ἐπιστολὴν πᾶσιν τοῖς ἀδελφοῖς (1 Thess 5:27).

9. ὁ νικῶν ποιήσω αὐτὸν στῦλον ἐν τῷ ναῷ τοῦ θεοῦ μου (Rev 3:12).

10. καὶ ἴδον ἐγὼ μεθ' ὑμῶν εἰμι πάσας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος (Matt 28:20)

Chapter 3 – Genitive Case

Practice Exercises

In each of the following examples, determine the specific use of the genitive case based on the categories provided in this chapter.

1. ὁ δὲ μικρότερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν μείζων αὐτοῦ ἐστιν (Matt 11:11).
2. ἐμβὰς δὲ εἰς ἐν τῶν πλοίων, ὁ ἥν Σίμωνος, ἡρώτησεν αὐτόν (Luke 5:3).
3. μνημονεύετε τῆς γυναικὸς Λώτ (Luke 17:32).
4. καὶ Σίμων ὁ ἤλιωτὴς καὶ Ἰούδας Ἰακώβου (Acts 1:13).
5. τὴν τε ἐπαγγελίαν τοῦ πνεύματος τοῦ ἀγίου λαβὼν παρὰ τοῦ πατρός, ἔξέχεεν τοῦτο (Acts 2:33).
6. καθὼς τὸ μαρτύριον τοῦ Χριστοῦ ἐβεβαιώθη ἐν ὑμῖν (1 Cor 1:6).
7. προσδεχόμενοι τὴν μακαρίαν ἐλπίδα καὶ ἐπιφάνειαν τῆς δόξης τοῦ μεγάλου θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ (Titus 2:13).
8. οὕτως ἔσται ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου (Matt 24:27).
9. ὅτι ὁ παθὼν σαρκὶ πέπαυται ἀμαρτίας (1 Pet 4:1).
10. οὐ δικαιοῦται ἄνθρωπος ἐξ ἔργων νόμου ἐὰν μὴ διὰ πίστεως Ιησοῦ Χριστοῦ (Gal 2:16).

Chapter 4 – Dative Case

Practice Exercises

In each of the following examples, determine the specific use of the dative case based on the categories provided in this chapter.

1. ἡ δὲ ἐλθοῦσα προσεκύνει αὐτῷ λέγουσα, Κύριε, βοήθει μοι (Matt 15:25).
2. καὶ εὐθὺς ἐπιγνοὺς ὁ Ἰησοῦς τῷ πνεύματι αὐτοῦ (Mark 2:8).
3. ὁ γὰρ ἐσθίων καὶ πίνων κρίμα ἐαυτῷ ἐσθίει καὶ πίνει (1 Cor 11:29).
4. ἐγὼ . . . ὑδατι βαπτίζω ὑμᾶς (Luke 3:16).
5. τί ποιεῖτε ὃ οὐκ ἔξεστιν τοῖς σάββασιν; (Luke 6:2).
6. ἔρχεται ὥρα ὅτε οὐκέτι ἐν παροιμίαις λαλήσω ὑμῖν, ἀλλὰ παρρησίᾳ περὶ τοῦ πατρὸς ἀπαγγελῶ ὑμῖν (John 16:25).
7. ἡκολούθει δὲ τῷ Ἰησοῦ Σίμων Πέτρος καὶ ἄλλος μαθητής. ὁ δὲ μαθητής ἐκεῖνος . . . συνεισῆλθεν τῷ Ἰησοῦ εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως (John 18:15).
8. ὃσπερ γὰρ ὑμεῖς ποτε ἤπειθήσατε τῷ θεῷ, νῦν δὲ ἤλεγθητε τῇ τούτων ἀπειθείᾳ (Rom 11:30).
9. καὶ καθὼς θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι ποιεῖτε αὐτοῖς ὁμοίως (Luke 6:31).
10. καὶ ὅντας ὑμᾶς νεκροὺς τοῖς παραπτώμασιν συνεζωοποίησεν τῷ Χριστῷ, χάριτί ἐστε σεσῳσμένοι (Eph 2:5).

Chapter 5 – Article and Adjectives

Practice Exercises

In each of the following examples, (1) identify the form of each underlined article or adjective and (2) determine its specific use.

1. ἐν αὐτῇ δὲ τῇ οἰκίᾳ μένετε ἐσθίοντες καὶ πίνοντες τὰ παρ' αὐτῶν. ἄξιος γὰρ ὁ ἐργάτης τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ (Luke 10:7).
2. ἐν αὐτῷ ζωὴν ἡνί, καὶ ἡ ζωὴ ἡν φῶς τῶν ἀνθρώπων (John 1:4).
3. λέγει αὐτῷ Σίμων Πέτρος, Κύριε, μὴ τοὺς πόδας μου μόνον ἀλλὰ καὶ τὰς χεῖρας καὶ τὴν κεφαλήν (John 13:9).
4. ἡ ἀγάπη μακροθυμεῖ, χρηστεύεται ἡ ἀγάπη, οὐ ζηλοῖ, [ἡ ἀγάπη] οὐ περπερεύεται, οὐ φυσιοῦται (1 Cor 13:4).
5. ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν (Gal 5:14).
6. κατανοήσατε τὸν ἀπόστολον καὶ ἀρχιερέα τῆς ὁμολογίας ἡμῶν Ἰησοῦν (Heb 3:1).
7. πᾶσα γραφὴ θεόπνευστος καὶ ἀφέλιμος πρὸς διδασκαλίαν (2 Tim 3:16).
8. τυφλοὶ ἀναβλέπουσιν καὶ χωλοὶ περιπατοῦσιν, λεπροὶ καθαρίζονται καὶ κωφοὶ ἀκούουσιν, καὶ νεκροὶ ἐγείρονται καὶ πτωχοὶ εὐαγγελίζονται (Matt 11:5).
9. ὁ δὲ μικρότερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν μείζων αὐτοῦ ἐστιν (Matt 11:11).
10. καλόν ἐστίν σε κυλλὸν εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν ἡ τὰς δύο χεῖρας ἔχοντα ἀπελθεῖν εἰς τὴν γέενναν (Mark 9:43).

Chapter 6 – Overview of Verbs

Practice Exercises

In each of the following examples, (1) parse the underlined verb, paying special attention to the mood of the verb, and (2) determine the specific use of the various moods based on the information provided in this chapter.

1. ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν· ἔως ἂν παρέλθῃ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, οἱώτα ἐν ἣ μία κεραίᾳ οὐ μὴ παρέλθῃ ἀπὸ τοῦ νόμου, ἔως ἂν πάντα γένηται (Matt 5:18).

2. λέγει αὐτῇ Ἰησοῦς, μή μου ἄπτου, οὕπω γὰρ ἀναβέβηκα πρὸς τὸν πατέρα (John 20:17).

3. μὴ δῶτε τὸ ἄγιον τοῖς κυσὶν (dogs) μηδὲ βάλητε τοὺς μαργαρίτας (pearls) ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν χοίρων (pigs) (Matt 7:6).

4. λέγει τοῖς μαθηταῖς· ἄγωμεν εἰς τὴν Ἰουδαίαν πάλιν (John 11:7).

5. καὶ οἶδον Ἰησοῦς ὑπήντησεν (ὑπαντάω, met) αὐταῖς λέγων, χαίρετε (Matt 28:9).

6. ἐάν τις ἴδῃ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἀμαρτάνοντα ἀμαρτίαν μὴ πρὸς θάνατον, αἰτήσει καὶ δώσει αὐτῷ ζωὴν (1 John 5:16).

7. εἰπέν τις τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς αὐτόν· κύριε, δίδαξον ἡμᾶς προσεύχεσθαι (Luke 11:1).

8. αὐτὸς δὲ ὁ θεὸς τῆς εἰρήνης . . . ὑμῶν τὸ πνεῦμα καὶ ἡ ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα ἀμέμπτως ἐν τῇ παρουσίᾳ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τηρηθείη (1 Thess 5:23).

9. ἔστω δὲ ὁ λόγος ὑμῶν ναὶ ναί, οὐ οὐ (Matt 5:37).

10. αἰτεῖτε καὶ δοθήσεται ὑμῖν, ζητεῖτε καὶ εὑρήσετε, κρούετε καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν (Matt 7:7).

Chapter 7 – Tense and Verbal Aspect

Practice Exercises

Identify the aspect and tense-form of all the verb forms in the following examples and comment on the interpretive significance of these forms (e.g., imperfective aspect views the action in a given example as progressive and ongoing).

1. *καὶ ἔρχεται εἰς οἶκον· καὶ συνέρχεται πάλιν [ό] ὥχλος.* (Mark 3:20)
2. *καὶ ἤκουσαν οἱ δύο μαθηταὶ αὐτοῦ λαλοῦντος καὶ ἤκολούθησαν τῷ Ἰησοῦ.* (John 1:37)
3. *ὁ ἐώρακεν καὶ ἤκουσεν τοῦτο μαρτυρεῖ, καὶ τὴν μαρτυρίαν αὐτοῦ οὐδεὶς λαμβάνει.* (John 3:32)
4. *καὶ ἤψατο τῆς χειρὸς αὐτῆς, καὶ ἀφῆκεν αὐτὴν ὁ πυρετός, καὶ ἤγέρθη καὶ διηκόνει αὐτῷ.* (Matt 8:15)
5. *ἐξεπορεύετο πρὸς αὐτὸν Ἱεροσόλυμα καὶ πᾶσα ἡ Ἰουδαία . . . καὶ ἐβαπτίζοντο ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ποταμῷ ὑπ’ αὐτοῦ ἐξομολογούμενοι τὰς ἀμαρτίας αὐτῶν.* (Matt 3:5)

In each of the following examples, (1) identify the aspect and tense-form of the underlined verb, (2) identify the verbs as telic or atelic (if possible), and (3) determine whether the tense-form given is the default form or not.

1. *παράλαβε (aor act impv) τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ φεῦγε (pres act impv) εἰς Αἴγυπτον.* (Matt 2:13)
2. *ἰδε (aor mid impv) τὰς χεῖράς μου καὶ φέρε (pres mid impv) τὴν χεῖρά σου καὶ βάλε (aor mid impv) εἰς τὴν πλευράν μου.* (John 20:27)
3. *ἐκραύγασαν οὖν ἐκεῖνοι· ἄρον (aor act impv) ἄρον (aor act impv), σταύρωσον (aor act impv) αὐτόν.* (John 19:15)
4. *ἐνδύσασθε (aor mid impv) οὖν . . . σπλάγχνα οἰκτιρμοῦ χρηστότητα ταπεινοφροσύνην . . . ἀνεχόμενοι (pres mid ptc) ἀλλήλων καὶ χαριζόμενοι (pres mid ptc) ἑαυτοῖς (Col 3:12–13).*
5. *έτοίμαζέ (pres act impv) μοι ξενίαν.* (Phlm 22)

Chapter 8 – Present, Imperfect and Future Indicatives

Practice Exercises

In each of the following examples, (1) parse each underlined verb and (2) determine the specific use of the verb based on its tense-form and context.

1. ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐστιώπα (Matt 26:63).

2. καὶ εὐθὺς τὸ πνεῦμα αὐτὸν ἐκβάλλει εἰς τὴν ἔρημον (Mark 1:12).

3. καὶ προελθὼν μικρὸν ἐπιπτεν ἐπὶ τῆς γῆς καὶ προσηγένετο (Mark 14:35).

4. οὐκ ἀφήσω ὑμᾶς ὄρφανούς, ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς (John 14:18).

5. πῶς κρινεῖ ὁ θεὸς τὸν κόσμον; (Rom 3:6).

6. παραγίνεται ὁ Ἰησοῦς . . . πρὸς τὸν Ἰωάννην τοῦ βαπτισθῆναι ὑπ' αὐτοῦ. ὁ δὲ Ἰωάννης διεκάλυεν αὐτὸν (Matt 3:13–14).

7. ὁ γὰρ θεὸς ἀπείραστός ἐστιν κακῶν, πειράζει δὲ αὐτὸς οὐδένα (Jas 1:13).

8. ἔσεσθε οὖν ὑμεῖς τέλειοι ὡς ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐρανιος τέλειός ἐστιν (Matt 5:48).

9. καὶ τοιαύταις παραβολαῖς πολλαῖς ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον (Mark 4:33).

10. σπλαγχνίζομαι ἐπὶ τὸν ὅχλον, ὅτι ἥδη ἡμέραι τρεῖς προσμένουσίν μοι καὶ οὐκ ἔχουσιν τί φάγωσιν (Mark 8:2).

Chapter 9 – Aorist, Perfect and Pluperfect Indicatives

Practice Exercises

In each of the following examples, (1) parse each underlined verb and (2) determine the specific use of the verb based on its tense-form and context.

1. ἐὰν μή τις μένη ἐν ἐμοί, ἐβλήθη ἔξω . . . ἐν τούτῳ ἐδοξάσθη ὁ πατήρ μου (John 15:6, 8).
2. Ἰησοῦ Χριστοῦ . . . δν ὁ θεός ἥγειρεν ἐκ νεκρῶν, ἐν τούτῳ οὗτος παρέστηκεν ἐνώπιον ὑμῶν ὑγιῆς (Acts 4:10).
3. Τύχικος . . . δν ἔπεμψα πρὸς ὑμᾶς (Col 4:7–8).
4. θεὸν οὐδεὶς πώποτε τεθέαται (1 John 4:12).
5. καὶ ἔζησαν καὶ έβασίλευσαν μετὰ τοῦ Χριστοῦ χίλια ἔτη (Rev 20:4).
6. πολλοὶ ψευδοπροφῆται ἔξεληλύθασιν εἰς τὸν κόσμον (1 John 4:1).
7. "Ετι αὐτοῦ λαλοῦντος τοῖς ὄχλοις ἴδοὺ ἡ μήτηρ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ είστηκεισαν ἔξω (Matt 12:46).
8. γυνὴ δέδεται ἐφ' ὅσον χρόνον ζῇ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς (1 Cor 7:39).
9. Μαρία ἡ καλουμένη Μαγδαληνή, ἀφ' ἣς δαιμόνια ἐπτὰ ἔξεληλύθει (Luke 8:2).
10. ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν (John 1:14).

Chapter 10 – Participles

Practice Exercises

In each of the following examples, (1) parse each underlined participle and (2) determine its specific use based on the information provided in this chapter.

1. καὶ θέλων αὐτὸν ἀποκτεῖναι ἐφοβήθη τὸν ὄχλον, ὅτι ὡς προφήτην αὐτὸν εἶχον (Matt 14:5).
2. ἀκούσας δὲ ὁ νεανίσκος τὸν λόγον ἀπῆλθεν λυπουμένος. ἦν γὰρ ἔχων κτήματα πολλα (Matt 19:22).
3. καὶ ἐλθόντος αὐτοῦ εἰς τὸ ἱερὸν προσῆλθον αὐτῷ διδάσκοντι οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ (Matt 21:23).
4. ἀποκριθεὶς δὲ Σίμων Πέτρος εἶπεν· σὺ εἶ ὁ χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος (Matt 16:16).
5. οἱ δὲ λοιποὶ ἔλεγον, "Αφες ἵδωμεν εἰ ἔρχεται Ἡλίας σώσων αὐτόν (Matt 27:49).
6. πορευθέντες οὖν μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ νίοῦ καὶ τοῦ ἀγίου πνεύματος, διδάσκοντες αὐτοὺς τηρεῖν πάντα ὅσα ἐνετειλάμην ὑμῖν (Matt 28:19–20).
7. τί γὰρ ὡφελεῖται ἄνθρωπος κερδήσας τὸν κόσμον ὅλον ἑαυτὸν δὲ ἀπολέσας ἢ ζημιωθείς; (Luke 9:25).
8. τοῦτο γινώσκοντες ὅτι ὁ παλαιὸς ἡμῶν ἄνθρωπος συνεσταυρώθη (Rom 6:6).
9. πλατεῖα ἡ πύλη καὶ εὐρύχωρος ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ἀπώλειαν καὶ πολλοί εἰσιν οἱ εἰσερχόμενοι δι' αὐτῆς (Matt 7:13).
10. αὐτὸς ἐδίδασκεν ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν δοξαζόμενος ὑπὸ πάντων (Luke 4:15).

Chapter 11 – Infinitives

Practice Exercises

In each of the following examples, (1) parse each underlined infinitive and (2) determine its specific use based on the information provided in this chapter.

1. ὁ δὲ ἐξελθὼν ἤρξατο κηρύσσειν πολλὰ καὶ διαφημίζειν τὸν λόγον, ὥστε μηκέτι αὐτὸν δύνασθαι φανερῶς εἰς πόλιν εἰσελθεῖν (Mark 1:45).
2. καὶ ἐποίησεν δώδεκα . . . ἵνα ὅσιν μετ’ αὐτοῦ καὶ ἵνα ἀποστέλλῃ αὐτοὺς κηρύσσειν καὶ ἔχειν ἔξουσίαν ἐκβάλλειν τὰ δαιμόνια (Mark 3:14–15).
3. καὶ ἤρξατο διδάσκειν αὐτοὺς ὅτι δεῖ τὸν οἶδον τοῦ ἀνθρώπου πολλὰ παθεῖν καὶ ἀποδοκιμασθῆναι ὑπὸ τῶν πρεσβυτέρων καὶ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν γραμματέων καὶ ἀποκτανθῆναι καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀναστῆναι (Mark 8:31).
4. εἰ δὲ καὶ ὁ Σατανᾶς ἐφ’ ἔαυτὸν διεμερίσθη, πῶς σταθήσεται ἡ βασιλεία αὐτοῦ; ὅτι λέγετε ἐν Βεελζεβούλ ἐκβάλλειν με τὰ δαιμόνια (Luke 11:18).
5. προσθήτες εἴπεν παραβολὴν διὰ τὸ ἐγγὺς εῖναι Ἱερουσαλὴμ αὐτὸν καὶ δοκεῖν αὐτοὺς ὅτι παραχρῆμα μέλλει ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἀναφαίνεσθαι (Luke 19:11).
6. ἀπ’ ἄρτι λέγω ὑμῖν πρὸ τοῦ γενέσθαι, ἵνα πιστεύσητε ὅταν γένηται ὅτι ἐγώ εἰμι (John 13:19).
7. παρέστησεν ἔαυτὸν ζῶντα μετὰ τὸ παθεῖν αὐτὸν (Acts 1:3).
8. ἐν δὲ τῷ ἄρξασθαι με λαλεῖν ἐπέπεσεν τὸ πνεῦμα τὸ ἄγιον ἐπ’ αὐτοὺς (Acts 11:15).
9. μηκέτι οὖν ἀλλήλους κρίνωμεν· ἀλλὰ τοῦτο κρίνατε μᾶλλον, τὸ μὴ τιθέναι πρόσκομμα τῷ ἀδελφῷ ἢ σκάνδαλον (Rom 14:13).
10. ἐγερθήσονται γὰρ ψευδόχριστοι καὶ ψευδοπροφῆται καὶ δώσουσιν σημεῖα μεγάλα καὶ τέρατα ὥστε πλανῆσαι, εἰ δυνατόν, καὶ τοὺς ἐκλεκτούς (Matt 24:24).

Chapter 12 – Pronouns, Prepositions, Conjunctions, Adverbs and Particles

Practice Exercises

In each of the following examples, (1) identify the part of speech of the underlined word(s) and (2) determine the specific function of the word(s).

1. ἐν ᾧ θελήματι ἡγιασμένοι ἐσμὲν διὰ τῆς προσφορᾶς τοῦ σώματος Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐφάπαξ (Heb 10:10).
2. σπεῦσον καὶ ἔξελθε ἐν τάχει ἐξ Ἱερουσαλήμ, διότι οὐ παραδέξονται σου μαρτυρίαν περὶ ἐμοῦ (Acts 22:18).
3. ὑμεῖς δὲ ὁφείλομεν εὐχαριστεῖν τῷ Θεῷ πάντοτε περὶ ὑμῶν (2 Thess 2:13).
4. Ιδὼν ὅτι καλῶς ἀπεκρίθη αὐτοῖς ἐπηρώτησεν αὐτόν, Ποία ἐστὶν ἐντολὴ πρώτη πάντων; (Mark 12:28).
5. καὶ διελογίζοντο πρὸς ἀλλήλους ὅτι Ἀρτους οὐκ ἔχουσιν (Mark 8:16).
6. θεὸς γάρ ἐστιν ὁ ἐνεργῶν ἐν ὑμῖν καὶ τὸ θέλειν καὶ τὸ ἐνεργεῖν ὑπὲρ τῆς εὐδοκίας (Phil 2:13).
7. ὅς δέ ἂν τηρῇ αὐτοῦ τὸν λόγον, ἀληθῶς ἐν τούτῳ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ τετελείωται (1 John 2:5).
8. μὴ φοβοῦ, ἀλλὰ λάλει καὶ μὴ σιωπήσῃς (Acts 18:9).
9. καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς λόγους τούτους (Matt 7:28).
10. ἰδοὺ ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ ἔξει καὶ τέξεται υἱόν, καὶ καλέσουσιν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἐμμανουὴλ, ὃ ἐστιν μεθερμηνευόμενον Μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός (Matt 1:23).

Chpater 13 – Sentences, Diagramming and Discourse Analysis

Practice Exercises

In each of the following examples, (1) Identify the underlined portions of the sentences as a word, phrase, dependent clause, or independent clause. (2) Based only on the words provided below (not the broader context in the GNT), identify each sentence as simple, compound, complex, or copulative. [Note: sometimes more than one label will apply. A sentence can be compound and complex, for example.] (3) Attempt a phrase diagram of a previous “Reading the New Testament” passage covered earlier this semester.

1. οὗτοί εἰσιν γογγυσταὶ μεμψίμοιροι (Jude 1:16).

2. ἀγαπητέ, περὶ πάντων εὔχομαί σε εὐόδοῦσθαι καὶ ὑγιαίνειν, καθὼς εὐόδοῦται σου ἡ ψυχή (3 John 1:2).

3. τὰ τέκνα, ὑπακούετε τοῖς γονεῦσιν ὑμῶν [ἐν κυρίῳ]. τοῦτο γάρ ἐστιν δίκαιον (Eph 6:1).

4. οὗτός ἐστιν ὁ γενόμενος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐν τῇ ἐρήμῳ μετὰ τοῦ ἀγγέλου τοῦ λαλοῦντος αὐτῷ ἐν τῷ ὄρει Σινᾶ (Acts 7:38).

5. καὶ εἶδον ὅτε ἤνοιξεν τὸ ἀρνίον μίαν ἐκ τῶν ἐπτὰ σφραγίδων (Rev 6:1).

6. καὶ τινες κατελθόντες ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας ἐδίδασκον τοὺς ἀδελφοὺς (Acts 15:1).

7. ώς δὲ ἐκρίθη τοῦ ἀποπλεῖν ἡμᾶς εἰς τὴν Ἰταλίαν, παρεδίδουν τόν τε Παῦλον καὶ τινας ἔτέρους δεσμώτας ἑκατοντάρχη ὄνόματι Ἰουλίῳ σπείρης Σεβαστῆς (Acts 27:1).

8. καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθήσεται (Matt 20:19).

9. ἐπειδὴ ἐπλήρωσεν πάντα τὰ ρήματα αὐτοῦ εἰς τὰς ἀκοὰς τοῦ λαοῦ, εἰσῆλθεν εἰς Καφαρναούμ (Luke 7:1).

10. ἥγγιζεν δὲ ἡ ἑορτὴ τῶν ἀζύμων ἡ λεγομένη πάσχα (Luke 22:1).

Chapter 14 – Word Studies

Practice Exercises

Following the seven steps outlined above, complete word studies for the following words:

1. *τὰ σπλάγχνα* (Phlm v. 20).
2. *τῆς ἀνομίας* (2 Thess 2:7). Hint: think not only about this specific word, but also about the phrases in which it appears (e.g., “man of lawlessness” [2 Thess 3:3] and “mystery of lawlessness” [2 Thess 3:7]).
3. *σπουδάζω* (2 Tim 2:15).